

INFORMACIÓ PREVENTIVA CATEGORIA PROFESSIONAL: SERVEI DE CONSTRUCCIÓ

DESCRIPCIÓ DEL LLOC DE TREBALL

Les tasques del **personal del Servei de Construcció** són:

- Dur a terme treballs lligats a la redacció de projectes i estudis d'obres relacionats amb el domini públic hidràulic.
- Dur a terme treballs lligats a l'execució d'obres, inclosa la direcció.
- Programar plans de neteja, conservació, condicionament i millora de torrents i llits públics.
- Col·laborar amb els serveis de la Direcció General, especialment amb el Servei d'Aigües Superficials, en l'elaboració d'estudis i treballs que afectin el domini públic hidràulic.
- Fer les tasques que li encomani el/la cap del Departament en l'àmbit de les seves funcions.
- Desenvolupar les funcions pròpies del Servei de Construcció relatives a obres, projectes i treballs de neteja, conservació, condicionament i millora i emetre informes tècnics, a requeriment del director o directora general de Recursos Hídrics, relacionats amb la matèria de règim hidràulic.
- Redactar informes en matèria d'avaluacions mediambientals.
- Donar suport al Servei de Construcció i executar les directrius establertes pel seu responsable.
- Dur a terme les funcions enunciades en l'article 33 de la Llei 2/2007, de 16 de març, de cossos i escales de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- Dur a terme les funcions que estableix l'article 28 de la Llei 2/2007, de 16 de març, de cossos i escales de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- Col·laborar amb les taques de camp que duen a terme els diversos llocs de feina del Servei de Construcció.

L'art. 14 de la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals, i la Llei 54/2003, de reforma de la Llei 31/1995, obliga l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a **garantir la seguretat i la salut dels treballadors** públics al seu servei en tots els aspectes relacionats amb el treball.

Per aconseguir aquest objectiu serà necessària la realització de **l'avaluació de riscos laborals** per centre de feina i dels llocs de treball que hi estan adscrits. També que els treballadors de l'Administració es comprometin a dur a terme les accions i a prendre les mesures que puguin afectar de manera positiva la seva salut laboral.

RISCS DEL LLOC DE FEINA

Risc derivats de l'ús de PVD

Caigudes de persones a distint nivell i al mateix nivell

Cops, talls i encloses i caigudes d'objectes despresos

Atropellaments o cops amb vehicles

Contactes elèctrics i encloses amb elements de màquines

Altres riscos de la zona d'objecte de la tasca de camp

Altres riscos derivats de la zona objecte de la tasca de camp (obres de construcció)

Sobreesforços i postures forçades

Incendis

Accidents per éssers vius

Exposicions a contaminants físics i biològics

Com eliminarem o reduirem aquests riscos? D'una banda, amb les mesures preventives proposades en l'avaluació de riscos laborals del centre de treball i, de l'altra, amb la col·laboració dels treballadors en l'aplicació d'aquestes mesures de prevenció.

MESURES PREVENTIVES

Per **minimitzar aquests riscos**, cal que **els treballadors adoptin les mesures preventives** que es descriuen en aquesta fitxa per a cadascun dels riscos detectats, i que tinguin en compte tota la informació de les fitxes de recomanació següents, que hi ha en la pestanya de formació i informació de la pàgina web del Servei de Prevenció de Riscos Laborals del Govern de les Illes Balears:

- [Fitxa de recomanació d'extintors](#)
- [Fitxa de recomanació d'incendis](#)
- [Fitxa de recomanació ordre i neteja](#)
- [Fitxa de recomanació de la manipulació manual de càrregues](#)
- [Fitxa de recomanació de seguretat viària](#)
- [Fitxa de recomanació d'EPI](#)
- [Fitxa de recomanació escales de mà](#)

A part d'aquesta informació, el **Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la CAIB** disposa d'un pla de formació anual de diversa temàtica relacionada amb la prevenció de riscos laborals que pot servir com a complement i el podeu trobar a la pestanya de **Novetats** de la pàgina web.

Equips de protecció individual

Aquesta llista està oberta a possibles modificacions segons la zona objecte de l'activitat de camp. A més, es recomana la consulta i la participació dels treballadors d'acord amb el que disposa l'article 33 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals.

TIPUS D'EPI	OBJECTIU DE PROTECCIÓ DE L'EPI
<ul style="list-style-type: none">• Casc de seguretat	<ul style="list-style-type: none">• Protegir contra la caiguda d'objectes, cops en el cap. S'utilitzarà a la zona objecte de l'obra i en aquelles altres zones en les quals les seves característiques així ho requereixin
<ul style="list-style-type: none">• Calçat de seguretat	<ul style="list-style-type: none">• Protegir de caiguda d'objectes manipulats, perforació de la planta del peu per tatxes, ferros, enderrocs. S'utilitzarà a la zona objecte de l'obra i en les altres zones les característiques de les quals ho requereixin
<ul style="list-style-type: none">• Guants contra risc mecànic	<ul style="list-style-type: none">• Protegir les mans de talls derivats dels tipus de vegetació i del trànsit per la zona objecte de la tasca de camp
<ul style="list-style-type: none">• Ulleres de protecció contra projecció de partícules	<ul style="list-style-type: none">• Protegir els ulls del tipus de vegetació abundant o de la projecció de partícules derivades del tipus d'activitat que es realitzi a la zona objecte de la tasca de camp
<ul style="list-style-type: none">• Vestuari d'alta visibilitat	<ul style="list-style-type: none">• Evitar atropellaments per deficient visibilitat quan es treballi a zones pròximes a maquinària mòbil i/o vehicles en circulació
<ul style="list-style-type: none">• Roba impermeable	<ul style="list-style-type: none">• Protegir el cos de les condicions meteorològiques. S'utilitzarà quan així ho requereixi la zona objecte de la tasca de camp
<ul style="list-style-type: none">• Botes d'aigua	<ul style="list-style-type: none">• Protegir els peus de l'aigua. S'utilitzarà quan així ho requereixi la zona objecte de la tasca de camp.

TIPUS D'EPI	OBJECTIU DE PROTECCIÓ DE L'EPI
<ul style="list-style-type: none">Equips de protecció contra caigudes d'altura	<ul style="list-style-type: none">S'utilitzarà en treballs en altura amb risc de caiguda a diferent nivell
<ul style="list-style-type: none">Ulleres de sol i crema de protecció solar	<ul style="list-style-type: none">Protegir de la radiació solar
<ul style="list-style-type: none">Gorra o capell	<ul style="list-style-type: none">Protegir de la radiació solar i altres
<ul style="list-style-type: none">Repel·lent de moscards i altres insectes	<ul style="list-style-type: none">Protegir de les picades de moscards i altres insectes
<ul style="list-style-type: none">Altres derivats de les característiques de la zona objecte de la tasca de camp	<ul style="list-style-type: none">Protegir de tots aquells altres riscos que es puguin derivar de la zona objecte de la tasca de camp

Mesures per prevenir riscos derivats de l'ús de PVD

- Col·loqueu la pantalla, el teclat i el ratolí de manera que pugueu aconseguir un espai de treball adequat per evitar postures forçades.
- Situeu la pantalla a la distància adequada (a 400 mm com a mínim) a fi que hagi un espai suficient davant el teclat i el ratolí per donar suport a les mans i als braços (aproximadament 10 cm.)
- Reguleu l'altura del seient de manera que tant braços com a cames formin un angle de 90° amb la superfície de treball i el terra, respectivament, amb la finalitat d'evitar possibles riscos de fatiga muscular.
- Si els peus no arriben còmodament a terra en l'angle de 90°, emprau el reposapeus (vegeu la fitxa de recomanació "pantalla de visualització de dades").

Mesures per prevenir sobreesforços i postures forçades

- Abans de començar el treball, cal fer una planificació de la tasca que s'ha de fer amb l'objectiu de minimitzar els desplaçaments (per exemple, col·locar els equips i el material com més a prop millor de la zona on s'ha de treballar).
- En el cas del transport manual de càrregues es recomana, sempre que sigui possible, dividir les càrregues i fer diversos desplaçaments per evitar una sobrecàrrega excessiva. En la resta de casos, si és possible, utilitzar els mitjans auxiliars (vehicle), sol·licitar l'ajuda d'altres companys per a la manipulació en zones abruptes o que suposin recórrer distàncies llargues a peu i mantenir períodes de recuperació suficients entre treballs d'aquest tipus.
- Alternar les tasques que impliquen la manipulació manual de càrregues i postures forçades amb altres activitats menys pesades que no impliquin la utilització dels mateixos grups musculars, o amb períodes de descans, de manera que sigui possible la recuperació física.
- Cal evitar sempre que sigui possible les postures següents:
 - * Fer girs o moviments laterals de la columna, per la qual cosa es recomana treballar amb l'esquena al més recta possible. En comptes de torçar la part superior del cos, s'han de moure els peus fent passes curtes per fer un gir.
 - * Treball en postures en les quals s'ha de suportar el pes d'algunes parts del cos o sostenir objectes.
- Si el material que s'ha de manipular es troba en el terra s'han de seguir les passes de manipulació correcta de càrregues, de manera que s'utilitzin preferentment els músculs de les cames més que els de l'esquena, de la manera següent:
 - * Col·locar-se davant del pes que s'ha de manipular. Separar els peus per proporcionar una postura estable i equilibrada per aixecar el pes, col·locant un peu més avançat que l'altre en la direcció del moviment.
 - * Doblegar lleugerament els genolls, amb l'esquena recta, agafar ben fort la càrrega i aixecar-la lentament.
 - * Evitar fer girs del cos amb la càrrega i mantenir la càrrega al més a prop possible del cos.
- Evitar fer les tasques de camp quan les condicions meteorològiques siguin molt desfavorables. Quan les temperatures siguin baixes, hem d'anar convenientment aïllats i procurar no fer moviments bruscs o violents abans d'haver escalfat i desentumit els músculs. Quan faci calor és recomanable beure aigua periòdicament al llarg de la jornada, reduir el menjar greixos i evitar el consum d'estimulants i begudes alcohòliques.
- Fer exercicis periòdics de relaxació, d'estiraments musculars i de descàrrega de la columna.

Aquests riscos poden afectar a les treballadores en situació d'embaràs o part recent i als treballadors especialment sensibles a determinats riscos. Es per això necessari, que si et trobes en aquesta situació, et posis en contacte amb el Servei de Prevenció de Riscs Laboral

Mesures per prevenir caigudes a distint nivell

- Planificar els procediments de treball tenint en compte: la zona objecte de la tasca de camp, les condicions meteorològiques adverses...
- Es recomana que es prevegi dins el procediment (protocol) de treball: l'acció de verificació pel treballador de les condicions en les quals es troba la zona i l'accés a l'esmentada zona abans d'iniciar la tasca. Per exemple: existència d'obstacles, estat del terra (irregularitats,...), utilització d'equips auxiliars (per exemple: bastí telescòpic per verificar l'estat del terra).
- Utilitzar una bossa penjada o motxilla per portar els equips de feina (carpeta, aparells de mesurament,...) i d'aquesta manera evitar perdre l'equilibri.
- Evitar córrer per la zona objecte de la tasca. Utilitzar calçat amb sola antilliscant i cordons nuats.
- Si ho requereix la tasca, sol·licitar ajuda a altres companys.
- En cas d'utilització d'escales:
 - * Verificar el correcte estat de l'escala. No s'hi han d'observar defectes visibles.
 - * Abans de pujar, s'ha de comprovar que tant la sola de les sabates com els esglaons estan nets, sobretot de greix, oli i altres substàncies reliscoses.
 - * No substitueixi les escales per altres elements, com ara caixes, etc
 - * L'escala l'ha d'utilitzar una sola persona.
 - * Assegurar l'estabilitat de l'escala de mà, per això, s'haurà de col·locar aquest equip de treball sobre superfícies planes, horitzontals, resistents i no reliscoses. Usau les escales de mà amb suports antilliscants i amb l'angle correcte de col·locació (75°).
 - * L'ascens, els descens i el treball amb l'escala de mà s'han de fer sempre de cara a la feina per fer, mai d'esquena.
 - * No s'han de transportar en cap cas càrregues mentre es pugui i baixi de l'escala, qualsevol objecte que s'ha de transportar (per exemple, els altres equips de treball), s'haurà de dur penjat al cos o a la cintura.
 - * Les escales de tisoires han de tenir un sistema que eviti que s'obrin (cadena o similar). No us hi poseu mai "a cavall". Es prohibeix l'ús d'escales de fusta pintades, per la dificultat que aquest fet suposar per detectar-hi possibles defectes.
 - * Si els equips de protecció col·lectiva no són suficients, utilitzar equips de protecció individual: cinturons, arnesos, cordes d'amarratge, etc..
 - * Si els peus estan a més de dos metres del terra, es recomana utilitzar equips de protecció de caigudes en altura ancorats a un punt sòlid i resistent.

Mesures per prevenir caigudes al mateix nivell

- Planificar els procediments de treball tenint en compte: la zona objecte de la tasca de camp, les condicions meteorològiques adverses,...
- Es recomana que es prevegi dins el procediment (protocol) de treball: l'acció de verificació de les condicions en les quals es troba la zona i l'accés a l'esmentada zona abans d'iniciar la tasca. Per exemple: existència d'obstacles, estat del terra (irregularitats, banyat, reliscós...), utilització d'equips auxiliars (per exemple: bastó telescòpic per verificar l'estat del terra).
- Utilitzar una bossa penjada o motxilla per portar els equips de feina (carpeta, aparells mesurament...) i d'aquesta manera evitar perdre l'equilibri.
- Evitau córrer per la zona objecte de la tasca. Utilitzar calçat amb sola antilliscant i cordons nuats.
- Si així ho requereix la tasca, sol·licitar ajuda a altres companys.

Mesures per prevenir cops, talls i encloses i caigudes d'objectes despresos

- Planificar els procediments de treball tenint en compte: la zona objecte de la tasca de camp, les condicions meteorològiques adverses,...
 - Es recomana que es prevegi dins el procediment (protocol) de treball: l'acció de verificació del treballador de les condicions en què es troba la zona i l'accés a l'esmentada zona abans d'iniciar l'activitat.
- Les prestatgeries han d'estar fixades a la paret o una amb l'altra. No s'han d'omplir excessivament els calaixos superiors dels arxivadors, ni s'ha d'obrir més d'un calaix al mateix temps.
- No carregueu en excés armaris o prestatgeries, ni col·loqueu objectes pesats en la part superior
 - Entre llocs de treball hi ha d'haver una distància suficient per accedir-hi fàcilment.
 - No retireu ni anul·leu la protecció dels equips de treball (guillotina manual).
 - Llegiu el manual d'instruccions de les màquines abans d'utilitzar-les.
 - Utilitzau els equips i les eines exclusivament en la forma i per a la tasca que han estat concebuts (tisoires, cúter, etc..)
 - Guardau els objectes punxants o tallants després de fer-los servir.

Mesures per prevenir contactes elèctrics i encloses amb elements de màquines

- No introduir les mans a la màquina trituradora de documents. Abans de netejar-la, apagueu-la i desconnectau-la
- No sobrecarregueu els endolls. Emprau bases d'endoll i clavilles amb presa a terra. No utilitzeu en mal estat; no s'han d'usar amb entroncaments deficients particularment pel sòl o zones humides.
- En desconnectar un equip elèctric, no estireu mai el cable, sinó la clavilla.
- S'ha de comunicar al servei de manteniment qualsevol anomalia observada en la instal·lació elèctrica, i no manipular-la.

Mesures per prevenir incendis

- Manteniu el lloc de treball net i ordenat (vegeu la fitxa de recomanació "ordre i neteja").
- No sobrecarregueu els endolls; no connecteu diversos receptors de potència elevada en una sola presa.
- Heu de conèixer la ubicació dels extintors en el centre de treball i la manera d'emprar-los (vegeu la fitxa de recomanació "incendis" i "extintors").
- Cal que conegueu les sortides d'emergència i informeu de les deficiències detectades a la persona responsable (sortides d'emergència amb clau o obstaculitzades).

Mesures per prevenir atropellaments o cops amb vehicles

- Conduïu prudentment i respectau el codi de circulació en els desplaçaments amb vehicle o motocicleta.
- Per evitar accidents de trànsit, controlau els factors següents:
 - * Velocitat adequada, senyals de trànsit.
 - * El treballador ha d'esforçar-se a dormir 8 hores diàries, no fer menjades copioses abans de qualsevol viatge, fer aturades de 5 minuts cada 200 km o cada 2 hores aproximadament, mantenir una ventilació correcta dins el cotxe, no posar la calefacció del cotxe gaire alta i evitar fumar, ja que distreu i pot augmentar la somnolència.
 - * Portar un manteniment adequat del vehicle (revisar i mantenir el vehicle en bon estat: llums, frens, motor, etc.).
 - * Passar la inspecció tècnica del vehicle en les dates que marca la normativa vigent.
 - * Portar els elements de seguretat necessaris segons la normativa vigent (triangles de senyalització, armilla reflectant i, si escau, portar extintor...).
- A més, es recomana:
 - * Portar una farmaciola de primers auxilis.
 - * Adaptar el seient a les característiques anatòmiques del treballador.
 - * Adoptar una postura ergonòmica correcta per conduir el vehicle.

Mesures per prevenir Accidents per éssers vius

- Es recomana que es prevegi dins el procediment (protocol) de treball:
Actuacions per prevenir la presència d'animals (notes d'avís, localització de propietaris de finques...), acció de verificació de la possible existència d'animals.

Mesures per prevenir altres riscos derivats de la zona objecte de la tasca de camp (obres de construcció)

- Adopció de totes les mesures que s'hagin d'aplicar tenint en compte la zona objecte de la tasca de camp, com és ara:
 - * Dur a terme la coordinació d'activitats empresarials d'acord amb el que disposa la normativa vigent.
 - * Es recomana que es prevegi dins el procediment (protocol) de treball: acció de verificació del treballador de l'estat de la zona abans d'iniciar la tasca, condicions meteorològiques adverses...
- Tots els derivats de les obres de construcció que són objecte de la tasca de camp.
 - * Si ho requereix la tasca, sol·licitar ajuda a altres companys.
 - * Utilització dels equips de protecció individual adequats. Es recomana:
 - No adquirir cap EPI que no dugui marcat "CE" i fullet informatiu.
 - Utilitzar l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant.
 - Emmagatzemar i dur un manteniment de l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant.

Mesures per prevenir altres riscos derivats de la zona objecte de la tasca de camp

- Tots els derivats de les zones objecte de les tasques de camp referides a la direcció de projectes i obres de domini públic hidràulic.
- Adopció de totes les mesures que s'hagin d'aplicar tenint en compte la zona objecte de la tasca de camp, com és ara:
 - * Coordinació d'activitats empresarials d'acord amb el que disposa la normativa vigent.
 - * Elaboració i seguiment de protocols específics.
 - * Si ho requereix la tasca, sol·licitar ajuda a altres companys.
 - * Utilització dels equips de protecció individual adequats. Es recomana:
 - No adquirir cap EPI que no dugui marcat "CE" i fullet informatiu.
 - Utilitzar l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant.
 - Emmagatzemar i dur un manteniment de l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant.

Mesures per prevenir Exposició a contaminants físic i biològics

- Evitar dur a terme les tasques de camp quan les condicions meteorològiques siguin molt desfavorables. En els treballs a la intempèrie amb exposició a ambients freds i calorosos, o a la radiació solar s'han de seguir aquestes mesures:
 - * En ambients freds: portar roba d'abric adequada segons el nivell de fred i activitat. Alternar amb períodes de descans o altres tasques a llocs protegits. Mantenir una dieta equilibrada i beure aigua i begudes calentes.
 - * En ambient calorosos: portar roba adequada (transpirable) i equips de protecció (ulleres i crema solar). Alternar amb períodes de descans o altres tasques a llocs ventilats i preferentment a l'ombra. Mantenir una dieta equilibrada i beure aigua.
- Dur a terme mesures d'higiene personal i utilitzar equips de protecció individual per evitar talls o punxades amb objectes i materials.
- En tot cas, s'ha d'establir un procediment de treball per escrit (per exemple, higiene personal, protecció de ferides, comunicació i actuació en cas d'accident i incident, equips de protecció individual, eines i procediment de treball més adequat...) i s'ha de formar i informar el personal.
- Realitzar exàmens periòdics de vigilància de la salut.
- Mantenir les precaucions necessàries segons la zona de treball.